

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
ГРОМАДСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ «УКРАЇНСЬКА СПЛКА» В АНКАРІ (ТУРЕЧЧИНА)
ГРУЗИНСЬКИЙ ХОРЕОГРАФІЧНИЙ ЦЕНТР,
ТОВАРИСТВО З РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ ТА ТУРИЗМУ В ГРУЗІЇ (ГРУЗІЯ)
АСОЦІАЦІЯ «ОБЕРІГ» В САНТАНДЕР (ІСПАНІЯ)

Матеріали

VII Міжнародної науково-практичної конференції

*Сучасні стратегії розвитку
хореографічної освіти*

24 квітня 2020 року

м. Умань
ВПЦ «Візаві»
2020

Редакційна колегія:

АНДРОЩУК Людмила Михайлівна – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, *гол. ред.*;

ТЕРЕШКО Інна Григорівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хореографії та художньої культури, декан факультету мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, *заст. гол. ред.*;

КУЦЕНКО Сергій Володимирович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хореографії та художньої культури, голова Ради молодих науковців факультету мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, *відпов. ред.*

Рецензенти:

НІКОЛАЇ Галина Юріївна – доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва та хореографії ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

МЕДВІДЬ Тетяна Анатоліївна – кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри хореографії Київського університету імені Бориса Грінченка.

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету мистецтв
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 12 від 8 травня 2020 року).*

С 91

Сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Умань, 24 квітня 2020 р. / ред. кол. : Л. М. Андрощук (гол. ред.), І. Г. Терешко (заст. гол. ред.), С. В. Куценко (відпов. ред.). Умань : ВПЦ «Візаві», 2020. 85 с.

До збірника увійшли матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти».

У матеріалах конференції розглядаються такі проблеми: «Актуальні проблеми навчання та виховання засобами мистецтва», «Теоретичні та методологічні аспекти формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії», «Сучасні стратегії підготовки майбутнього вчителя хореографії», «Інтеграція мистецтв в системі хореографічної освіти».

Науковий збірник призначений для усіх, хто цікавиться проблемами розвитку та вдосконалення хореографічної освіти.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, цитат власних імен та інших відомостей.

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст публікацій та може не поділяти думку автора.

Сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти

Зміст

Андрощук Л. М. Філософія серця Бориса Колногузенка.....	9
Бикова О. В. Кордоцентризм у руховому осмисленні світу українцями: українські балетні вистави «Лісова пісня», «Лілея».....	12
Волчукова В. М., Тіщенко О. М. Методика формування хореографічних вмінь у студентів в процесі вивчення китайських народних танців.....	17
Гекалюк Л. Ю. Сценарна робота в професійній діяльності вчителів мистецьких дисциплін та керівників гуртків.....	21
Дончак А. М. Сценарна робота в професійній діяльності вчителів мистецьких дисциплін та керівників гуртків.....	25
Захарчун С. М. Креативність в методах хореографічного навчання.....	29
Колногузенко Б. М. Хореоавтор. Специфіка діяльності. Перша ланка створення хореографічного твору.....	32
Кривохижа А. М. Анатолій Кривохижа: трохи про себе.....	35
Куценко С. В. Значимість вольових якостей у контексті формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії.....	38
Подгорінова А. Ю. Усвідомлений рух та спонтанна композиція як засоби формування творчої індивідуальності майбутнього педагога-хореографа....	41
Разводова М. В. Поняття імпровізації та її роль на заняттях з хореографії у дітей молодшого шкільного віку.....	44
Сизоненко В. А. Переваги та недоліки дистанційного навчання в процесі вивчення дисципліни «Теорія та методика сучасного бального танцю».....	48
Сліпченко І. В. Розвиток фізичної активності дітей дошкільного віку засобами ритмічно-пластичних ігор.....	51
Тандитна І. С. Роль Рудольфа фон Лабана в становленні хореографічної освіти на початку ХХ століття в Європі.....	54
Терешко І. Г. Народна танкова гра-веснянка «Кривий танець»: часопросторовий вимір.....	57
Терзі А. А. Композиційні особливості сценічного твору сучасної хореографії.....	62

Ткаченко М. В. Види музично-хореографічної діяльності на уроках ритміки в закладах початкової мистецької освіти.....	66
Цап'як М. Й. Репетиційна діяльність професійного колективу в умовах дистанційної моделі функціонування.....	69
Чень Цзінь. Народна хореографія у полікультурному просторі Китаю.....	72
Чернявська О. В. Формування професійних компетентностей студентів – випускників спеціальності «Хореографія» під час проходження практик.....	74
Якуба Ю. В. Діагностика готовності майбутніх учителів хореографії до організації художньо-творчої діяльності школярів у хореографічному колективі.	78
НАШІ АВТОРИ	83

Для перегляду пленарного засідання конференції перейдіть за посиланням за допомогою зчитувача QR коду на Вашому смартфоні

УДК 378.018.8:[373.5.011.3-051:793.3]:159.947

ЗНАЧИМІСТЬ ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ

СЕРГІЙ КУЦЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (м. Умань)

E-mail: kutsenko.udpu@gmail.com

© Куценко С. В., 2020

У публікації розглядається проблема виховання вольових якостей у контексті формування творчого потенціалу майбутніх учителів танцю. На переконання автора, якості особистості прокладають шлях до зовнішніх дій та вчинків. Виховання вольової сфери передбачає стійку систему цінностей і мотивів поведінки майбутнього вчителя танцю. У системі значущих якостей особистості для процесу формування творчого потенціалу майбутнього педагога-хореографа важливе місце посідають якості вольової категорії. Серед таких, визначено: терплячість, наполегливість і завзятість, цілеспрямованість, самостійність і рішучість, ініціативність, сміливість, самовладання і витримка.

Ключові слова: вольові якості, система якостей особистості, виховання вольових якостей, творчий потенціал, майбутній вчитель хореографії.

Формування творчого потенціалу особистості майбутнього педагога-хореографа є одним із ключових завдань сучасної мистецької освіти. Саме тому, перед сучасною вищою школою постає проблема озброєння студентів дієвими прийомами педагогічної компетентності, ядром якої є сформованість соціальних навичок та особистісних якостей майбутнього вчителя.

Аналіз та дослідження наукової літератури дає можливість вважати, що

забезпечити високу ефективність формування творчого потенціалу майбутнього педагога-хореографа можливо у фокусі конотації вольових якостей. Ми вважаємо, що виховання вольової сфери передбачає стійку систему цінностей і мотивів поведінки майбутнього вчителя танцю.

Воля – головне джерело творчих резервів особистості [3, с. 34]. Оскільки, характеристичною ознакою волі є активність, а найтиповішою формою волі є дія [1, с. 11], виховання волі – складний, але невід’ємний процес, який займає провід-

не місце у процесі формування творчого потенціалу особистості майбутнього вчителя хореографії, оскільки вольовий акт є свідомою дією, направленою на досягнення цілі, де діючий суб'єкт оцінює результат зіставляючи його з ціллю, на яку вона була направлена.

Якості особистості – це внутрішні умови особистості, які прокладають шлях до зовнішніх дій та вчинків. У системі значущих якостей особистості для процесу формування творчого потенціалу майбутнього педагога-хореографа важливе місце посідають якості вольової категорії:

Насамперед, **терплячість** – це якість особистості, яка дозволяє проявити терпіння у якій-небудь справі в очікуванні бажаного результату. Терплячість дуже важлива якість як педагога, так і студента для процесу хореографічної діяльності. Адже досягнути бажаного результату, особливо в мистецтві танцю, яке потребує постійного вдосконалення без прояву терпіння неможливо. Тому в основі освітнього процесу, з боку викладача, має бути постійна психологічна підтримка та націлювання студента на поступове підвищення планки очікуваного результату. Наприклад: «Ти молодець! Сьогодні ти на достатньому рівні виконав вісім піруетів, але май на увазі, через пів року цю кількість треба поступово збільшити до двадцяти, а потім до шістнадцяти...».

На зміну терплячості, зазвичай, приходять **наполегливість і завзятість** – якість особистості повністю віддаватися улюбленій справі без стороннього примусу та контролю. Важливим моментом виховання цієї якості в студента-хореографа є створення педагогом такої атмосфери, яка б надихала його на подальшу продуктивність у дії. Визначну роль в цьому випадку відіграє привабливість виконуваної діяльності. Цьому сприятиме підбір цікавих за сюжетом та хореографічною лексикою танцювальних етюдів, які водночас мають певний рівень складності та спонукають до наполегливої праці. Також по-

зитивний вплив здійснить використання костюмів, атрибутів, бутафорії, декорацій тощо. Наполегливість і завзятість виявляється у прагненні досягнути поставленої мети. Це передбачає обов'язкове виконання завдань, поставлених на заняттях, де успіху в їхньому досягненні на високий результат передують цілеспрямованість.

Цілеспрямованість – проявляється у підкоренні людиною своєї поведінки певній життєвій цілі. Цією головною метою обумовлені більш окремі цілі, досягнення яких, стає засобами на шляху до головної. Тому кожне заняття танцю потрібно проводити таким чином, щоб студенти опановували конкретний матеріал. Потрібно домагатися, щоб йдучи із занять, студенти якомога частіше усвідомлювали, що вони чогось досягли, просулися вперед і намагалися досягнути поставлених цілей, проявляючи наявні показники самостійності на цьому шляху.

Самостійність – якість, яка знаходить виявлення в умінні дотримуватись власних поглядів, єдиної власної лінії у діях, незважаючи на тиск суспільства чи зовнішньої ситуації. Основною характеристикою розвитку самостійності студента-хореографа є прояв творчої ініціативи у виборі шляхів, у прийнятті на себе відповідальності за результат. На нашу думку, формування самостійності майбутнього вчителя хореографії можливе за певних обставин. Наприклад, надаючи студенту чергове завдання (поставити етюд, написати реферат, підготувати доповідь, створити образ), таке, що потребує оригінального вирішення, обмежити його в допоміжних засобах при підготовці до його виконання. Також можливе навмисне покладання на студента відповідальності за виконання колективного завдання, що у свою чергу сприятиме стимуляції до самостійного прийняття рішень у процесі його підготовки.

Для такого роду діяльності великого значення набуває **рішучість** – якість, що виявляється у швидкому та свідомому об-

ранні певної дії, визначенні шляхів її реалізації. Основою у вихованні рішучості майбутнього вчителя хореографії є тренування із багаторазовим повторенням проблемних ситуацій, тобто таких, коли необхідно прийняти рішення в умовах вибору, при нестачі інформації тощо. Саме така робота сприятиме вихованню рішучості.

Безперечно важливою та необхідною якістю виступає також **ініціативність** – якість, яка передбачає здатність до впровадження змін, до встановлення новаторських цілей, до прийняття гнучких рішень і дієвого втілення новацій. Чинним завданням для прояву ініціативи студента-хореографа постає готовність і вміння педагога виявляти творчий підхід до освітнього процесу, пробудивши в студента поклик до новаторського виконання професійних функцій. Діючим засобом для виховання ініціативності може бути спільна робота. Тобто, робота в парах чи групах, яка спонукатиме студента до творчого пошуку. Наприклад, доцільним буде використання інтерактивних та евристичних технологій навчання «Мозковий штурм», «Метод кейсів», «Круглий стіл», «Ситуаційний аналіз» та ін., які спрямовують на генерацію ідей та прояв ініціативи.

Значно впливовими якостями на процес формування творчого педагога є **самовладання і витримка**, що вияв-

ляється у здатності втримувати психічні та фізичні прояви, які можуть зашкодити досягненню поставленої мети. Самовладання і витримка – це якість особистості, яка керується емоційними процесами. А вивчення танцю, як відомо, ефективно впливає на емоційну саморегуляцію студента.

І нарешті, ще однією важливою якістю для успішного формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії є **сміливість**. Вона дозволяє долати почуття страху та розгубленості під час певного вчинку чи прийняття важливого рішення. Основним ворогом сміливості, як відомо, є почуття страху, який є чи не головним психологічним бар’єром, що блокує повноцінний прояв творчих потенцій. У даному випадку завданням педагога виступає своєчасна допомога студенту подолати страх перед невдачею. Пояснити, що можливо в сьогоденній поразці відкриваються нові горизонти та можливості для подальшого успіху.

Отже, виховання у майбутніх учителів хореографії вольових якостей, таких як: терплячість, наполегливість і завзятість, цілеспрямованість, самостійність і рішучість, ініціативність, сміливість, самовладання і витримка значно уможливають процес формування їхнього творчого потенціалу.

Список використаних джерел:

1. Ващенко Г. Виховання волі та характеру. Лондон: Спілка Української Молоді, 1952. . Ч 1.: Психологія волі і характеру. 256 с.
2. Калинин В. К. Классификация волевых качеств. Эмоционально-волевая регуляция. Симферополь, 1983. 215 с.
3. Клепиков О. І., Кучерявий І. Т. Творчість – основа розвитку потенційних джерел особистості. К.: Вища шк., 2000. 288 с.
4. Колногузенко Б. М. Хореографічне мистецтво. Х.: ХДАК, 2008. 224 с.
5. Селиванов В. И. Избранные психологические произведения: воля, её развитие и воспитание. Рязань: изд. Рязанского гос. пед. института, 1992. 572 с.

